

Stolpendorp Twisk, Westfriesland's mooiste. Monumentendorp met 79 stolpen, 2 kerken en dorpsloot. Achter deze stolp ('Weizang') staat ook nog een aangebouwde werkstolp.

WESTFRIESLAND STOLPENLAND

Niet in het westen van Friesland maar in het midden oosten van Noord-Holland ligt de regio Westfriesland. Waar de zon op komt op uitbundig over het agrarisch erfgoed te schijnen. Stolpenland bij uitstek. De piramidale boerenstolp met een vierkante plattegrond ontstond hier al in de 15^e eeuw, met sierlijke bouwdetails in Westfries groene kleuren en meestal een rouw- en trouwdeur.

Groep 1 van de voorjaarsexcursie bij Hauwert nr.127.

Westfries Omringdijk

Gelegen binnen de Westfries Omringdijk telt Westfriesland maar liefst 2.549 stolpen. Bijna de helft van het totale aantal in Noord-Holland. Boerderijen van grote schoonheid zijn er bij, in Twisk bijvoorbeeld. Maar ook in Westwoud, Hoogwoud en Warmenhuizen om nog maar enkele andere plaatsen te noemen. Deze zomer leent zich goed voor een eigen ontdekkingsreis, ook bijvoorbeeld met de stolpenroute-app in en rond Heerhugowaard. Tussen alle Westfries stolpenpracht valt helaas ook wel te ervaren dat er boerderijen staan te verkommeren.

Deze nieuwsbrief

Een special over Westfriesland. Met aandacht voor het project Duurzame Stolpen in Drechterland en Opmeer en de rubriek hoop of sloop in Twisk. Een stolpverbouwing in Venhuizen, stolp-onderzoek in Binnenwijzend, de Binnenkijker in Andijk en een terugblik op de excursie in Hauwert en Zwaagdijk.

Contributie

In de bijgaande brief een toelichting op de jaarcontributie met een acceptkaart voor het

overmaken en informatie over de machtiging. De ledenbijdrage is dit jaar nog minimaal € 15,- (maar meer mag!). Komend najaar zal de Nieuwsbrief in een nieuwe vorm verschijnen in combinatie met een digitale versie in relatie met website en Facebook. ▲

INHOUD

- ▲ *Terugblik voorjaarsexcursie*
- ▲ *Stolp-onderzoek Binnenwijzend*
- ▲ *Project Duurzame stolpen*
- ▲ *Stolpenroute Heerhugowaard*
- ▲ *Binnenkijker in Andijk*
- ▲ *Niet zonder hoop, Twisk*
- ▲ *Kiek 27, 32 en 33*
- ▲ *Stolpen in het nieuws*

Sander Douma Architecten BNA
www.sanderdouma.nl / 072 -503 98 47

RIETDEKKERS BV

Zwaagdijk-Oost 286, t. 0229 262140, m. 06 20548854
www.rietdekkersbedrijfsijm.nl

TE KOOP

Schellinkhout, Dorpsweg 59

Wonen in het buitengebied en toch dichtbij de stad Hoorn. Schitterend gelegen met aan voor- en achterzijde vrij uitzicht over de weilanden. De woning met slaap- en badkamer op de begane grond, twee grote slaapkamers op de verdieping en met aangebouwde garage, is vrijstaand. Het perceel is 3.575 m2 groot en prachtig gelegen aan het lint in Schellinkhout. Informeer naar de mogelijkheden!

Info bij makelaar George van der Velden

AGRITEAM NOORD-HOLLAND B.V.
Noordervaart 30 • 1841 HA Stompetersen
tel. 072-5039797 • E-mail noordholland@agriteam.nl

www.landelijk-wonen.nl

Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.

- nieuwbouw
- verbouw
- renovatie
- onderhoud
- houtskeletbouw
- machinale houtbewerking
- kozijnenspuiterij

M.C. van Voordenstraat 2, 1483 GB De Rijp tel: 0299 673487 fax: 0299 674626 www.duinmaijer.nl

Amsterdam Z.O. Amsterdam
Utrecht Bussum 's-Hertogenbosch

WWW.WEIJNTJES.NL

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

Dr. Nuyensstraat 20 • 1617 KC Westwoud • www.awfbouw.nl

Balledux Makelaardij

Warmehuizen

VERKOOP & AANKOOP | SCHERP TARIEF | NO CURE NO PAY

Persoonlijke en actieve bemiddeling van A tot Z
Ook buiten kantoor tijden bereikbaar: Tel. 06 - 12 88 62 78

www.balleduxmakelaardij.nl | www.monumententekoop.nl

Ook voor bijzondere objecten: stolpboerderijen, karakteristieke panden en monumenten

restauratie
transformatie
nieuwbouw
verbouw

ARCHITECTENBUREAU
KLEIN

Zaanweg 59
Wormerveer
075-6287686
www.kleinbv.nl

MOOIE STOLPENTOCHT

Ontluikende natuur, vriendelijke dorpen en een variatie aan prachtstolpen. Dat is samengevat de herinnering van de 53 deelnemers aan onze voorjaarsexcursie op 2 mei door het Westfries land van Hauwert en Zwaagdijk. Altijd een feestelijke gebeurtenis in een opgewekte stemming. Nieuwsgierige stolpenminnaars in een soort van reünieroes en drukdoende stolpbewoners die voor een welkome ontvangst zorgen.

Twee dorpen die nogal verschillen in landschappelijke schoonheid: Hauwert (en daar vooral De Zak) als een intiem kronkeltraject met een afgewogen geheel aan bebouwing en lommerrijke erven met mijlenverre zichtlijnen. Zwaagdijk is anders en strekt zich robuust uit langs een kaarsrechte oude dijk.

Variatie amuseert

Prachtspul, aldus een van de deelnemers: de stolp met voorhuis van de familie Druif in Hauwert. De stolp uit het midden van de 19^e eeuw kreeg rond 1906 gezelschap van een losstaand voorhuis. Beide bouwwerken zijn na het boerenbedrijf op integere wijze woonbestemming geworden waarbij zowel de stolp als het voorhuis worden bewoond. Op de koestal kwamen de slaapvertrekken waarbij de oorspronkelijke indeling en details bewaard bleven. De vroegere stalling aan de achtergevel is een familiemuseum waarin talloze boerengereedschappen en de vele voorwerpen en documenten van de rijke familiehistorie getuigen. In het vierkant de jacobsladder. Alles bijeen een voorbeeld van afgewogen boerentrots en dat in volledige tegenstelling tot de tegenover liggende smakeloze boerrettes van het restaurantcomplex.

Omvangrijke eenvoud

De iets verder in De Zak van Hauwert gelegen stolp van de familie Jutting is een imposante verschijning met zijn houten wanden en dubbele vierkantsdak. De bewoner gaf een toelichting over het jarenlange proces van verbouwing en aanpassing waarbij de stijlvolle eenvoud van het bouwwerk bewaard bleef en vroegere bouwdetails mooi tot hun recht konden komen. Zoals de bedsteden bijvoorbeeld en de jugendstilmotieven op het plafond. De zorgvuldig ingerichte tuin en erf toonden zich een landelijk paradijs.

Gigantische collectie

Op Zwaagdijk bezochten we de opvallendste stolp uit de hele omgeving: Land- en Veelust van de familie Schilder. Niet alleen de stolp is heel bijzonder: ook de enorme collectie boerengereedschappen, werktuigen, machines,

historische en archeologische voorwerpen, historisch huisraad en documenten. Dat alles getiteld opgesteld in vrijwel alle ruimtes van het vroegere boerenbedrijf: in het vierkant, de dars en koestal. Het klassieke woongedeelte (kamer en suite met tussengang) uit 1881 met zijn torengedevormde erker, houten betimmeringen en met bedsteden omzoomde schoorsteen gaf Piet Tamis, onze bouwkundig adviseur, direct een beeld van herkenning. De door zijn familie bewoonde stolp in Oudorp, ook uit 1881, lijkt als twee druppels op het bezochte interieur. Toch wel 40 Westfries kilometers uit elkaar gelegen. Waren er bestekeningen? En zo ja hoe kwamen die verspreid?

Jugendstil in stolp Hauwert 127.

Riet, riet en nog eens riet

De Zwaagdijker stolp van de familie Sijm is een combinatie van woning, werkplaats en opslag van riet. Rietdekker Sijm is een bekend begrip in heel Noord-Holland en menig stolpdak is er getuige van.

Ronald Sijm van het familiebedrijf (volgend jaar eeuwfeest) gaf tussen het vele riet uitleg over het werk van de rietdekker. En in het robuuste woongedeelte een rondleiding door de recent uitgevoerde verbouwing. Ook over zijn betrokkenheid met de viering van de droppings die hier in 1945 plaatsvonden; met een gemetselde parachute op de ronde schoorsteen als eerbewijs. ▲

De duizelingwekkende collectie van Gerbrand Schilder, Zwaagdijk.

DE WESTFRIESE STOLP

De Westfries stolp ontstond rond 1570, ontwikkeld uit de langhuisstolp. Met een vierkante plattegrond en de dars met de darsdeuren meestal aan de wegzijde; haaks erop de stal aan de achtergevel. Een rouw- en trouwdeur in het 'voorend', waarachter de pronkkamer.

Wonen aan de zijgevel. Met de komst van de droogmakerijen kwam de Noords-Hollandse Normaals stolp, met dors (dorsdeuren achter) en stal evenwijdig en het wonen aan de voorgevel. Dit type is, ook in Westfriesland, veel gebouwd in de latere 19e eeuw, vaak met stenen topgevel, ronde schoorsteen en dakspiegel. Er zijn overigens vele variaties en mengvormen. ▲

Het 'hart van een stolp' van Maarten, speciaal voor u mevrouw!

BOUWKUNDIG ONTWERP-
EN TEKENBUREAU
KONING BV

SCHREPEL 12 DE GOORN - TEL.: 0229 - 540996

WWW.MAARTEN-KONING.NL

SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP

DE
VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Werkt ook met verven op natuurlijke basis.

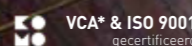
T 06 - 22 799 263 - info@vanbenschop.nl
Wognum - www.deverffraaiier.nl
facebook.com/schildersbedrijfvanbenschop.nl

IWEMA BOUW
De aannemer voor uw stolp!
06 - 108 26 456

Gratis inspectie
op houtaantasting

Van Lierop

Conserveert & Herstelt Hout | Verdrijft Vocht

Specialist op het gebied van o.a.

- Houtworm- en boktorbestrijding
- Herstel van rotte balkgedeelten
- Brandvertragende behandeling van oud en nieuw constructiehout

MEER DAN 50 JAAR 'DE GROOTSTE VRIEND VAN DE STOLP' | TEL. 072 574 18 56 | WWW.VANLIEROP.NL

DUURZAME STOLPEN IN WEST-FRIESLAND

In de maand mei werd onder de vlag van de Regionale Milieudienst (RUDNHN) met medewerking van de Boerderijstichting en Monumentenwacht het informatieproject Duurzame Stolpen georganiseerd in de Westfriese gemeenten Drechterland en Opmeer. Beide zijn rijk aan stolpen: resp. 342 en 291 (telling Beeldbank t/m 2009).

De gemeente Drechterland kreeg op de uitnodiging naar stolpbewoners voor de informatie-bijeenkomst meer dan 100 deelnemers in het nieuwe gemeentehuis in Hoogkarspel. In de gemeente Opmeer was gekozen om de stolp van de familie Kunis in Hoogwoud als locatie te kiezen die door zo'n 30 deelnemers werd bezocht. De onderwerpen duurzaamheid en energiebesparing stonden centraal met informatie over toepasbare mogelijkheden maar ook andere onderwerpen waarover de deelnemende stolpbewoners aan de gemeente (en de samenwerkende instellingen) vragen konden stellen. Een prima initiatief want hiermee krijgt de stolpbewonende burger ook zicht op overheidsbeleid, monumentenzorg en beschikbare regelingen. Zaken waar overigens in alle gemeenten grote informatiebehoefte aan bestaat en van positieve uitwerking kan zijn voor adequaat toekomstig beleid. Stolpbewoner Wim van Kampen toonde op de bijeenkomst van Drechterland met interessant beeldmateriaal de geschiedenis van de verbouwing van zijn stolp in Hoogkarspel die als voorbeeld kan dienen voor een geslaagde splitsing in drie wooneenheden... en wat daarbij kwam kijken. Piet Tamis, onze bouwkundig adviseur, gaf aanvullende informatie. De gemeente Drechterland vat de avond nadien samen in een mailbericht

aan de deelnemers, met de uitleg over het 'Altijd goed pakket' en een opsomming van de gestelde vragen met de reactie erop.

Wensballonnen, regelingen en verzekering

Naar voren kwamen vragen over gemeentelijke hulp bij instandhouding en onderhoud van stolpen in Drechterland. Met de op dit onderdeel betrokken wethouder is deze vraag vervolgens intern besproken en er wordt binnenkort een oriënterende notitie opgesteld. De invoering van een gemeentelijke monumentenlijst verkeert in de eindfase. De wens van een aantal aanwezigen om wensballonnen te verbieden -en over het algemeen alle vuurwerk- wordt door de gemeente gedeeld. Dit kan echter, aldus de reactie, alleen in breder verband opgelost worden vooral op het punt van handhaving (*wij bepleiten in ieder geval meer en betere voorlichting over de gevaren voor met name rieten stolpdaken, red.*). Voor vragen over verzekeringspremies wordt verwezen naar informatie die de Boerderijstichting kan verstrekken. De informatiebijeenkomst in de gemeente Opmeer in de al genoemde stolp in Hoogwoud werd door de deelnemers aldaar zeer op prijs gesteld. Temeer vanwege de rondleiding door deze bijzondere boerderij (winnaar provinciale

stolpenprijs 2013) met toelichting over de bouwkundige ingrepen, de aandacht voor de originele details en het vergunningstraject.

Gemeenteloket en maatwerk

Als conclusie naar het effect van de informatiebijeenkomsten kan gesteld worden dat de informatie over het onderwerp duurzaamheid algemeen is maar in meerdere opzichten nuttig en bruikbaar. Bovendien dat de gemeente een welkom gebleken stolpengericht vragenloket biedt. Specifieke advisering blijft gewenst vanwege de grote verschillen in omvang, indeling en bouwkundige staat van stolpen. Dat betekent maatwerk in de advisering. Een tiental aanwezigen in Drechterland gaf zich al op voor zo'n gericht advies. ▲

De informatiebijeenkomst in Hoogkarspel.

FOTO: BARBARA HARKAMP

ONDERZOEK NA BRAND AAN DE BINNENWIJZEND

Op 8 december 2012 brandde de monumentale stolpboerderij aan de Binnenwijzend 100, Westwoud af. Deze tragische gebeurtenis vormde de aanleiding voor een omvangrijk onderzoek naar de boerderij want het vermoeden bestond dat het gebouw enkele eeuwen oud was. Dit maakte de stolp interessant voor het lopende onderzoek naar het ontstaan en de ontwikkeling van de stolpboerderij in Westfriesland. Dieuwertje Duijn van Archeologie West-Friesland doet verslag.

Binnenwijzend nr. 100, 8 december 2012.

FOTOS: ARCHEOLOGIE WEST-FRIESLAND

Het vierkant van de boerderij

Het verhaal van de boerderij begint bijna exact 400 jaar geleden en heeft gelukkig ook na de brand van 2012 een vervolg. Na de brand zijn de laatste resten van de stolp gesloopt en opgeruimd. Het sloopbedrijf was zo vriendelijk om de balken van het vierkant, het houtskelet van de stolp, apart te leggen voor nader onderzoek. Hoewel de balken door de brand waren aangetast, kon nog veel informatie van

het hout worden afgeleid, bijvoorbeeld de afmetingen en constructie van het vierkant Het houtskelet bleek geheel te zijn gemaakt van grenenhout (hout van de grove den) met de afmetingen 7,35 bij 8,55 meter. In vergelijking met andere vierkanten is dit behoorlijk fors. Aan de westzijde was bovendien een overstek van iets meer dan 1 meter breed aanwezig: hier staken de balken buiten het vierkant door, waardoor het houtskelet nog verder

ZONDER STOLPEN ZOU NOORD-HOLLAND NOORD-HOLLAND NIET MEER ZIJN

werd vergroot. Aan deze kant heeft altijd de schoorsteen van de boerderij gestaan. Het rookkanaal was ingeklemd tussen de balken van het vierkant, wat voor extra stevigheid zorgde. Voor de bouw van de houtconstructie waren forse balken gebruikt: de zwaarste balk was 45 bij 25 cm en 9,60 meter lang. Uit de vierkantbalken zijn met een kettingzaag monsters gezaagd voor dendrochronologisch onderzoek, ook wel jaarringonderzoek genoemd. Aan de hand van dit onderzoek kan worden bepaald wanneer het hout is gekapt en waar het hout vandaan komt. Het kapjaar van het hout geeft een goede indicatie van het bouwjaar van de boerderij, want hout werd over het algemeen binnen enkele jaren na kap toegepast in een gebouw. Uit het jaarringonderzoek blijkt dat de bomen waarvan het vierkant is gemaakt, zijn gekapt tussen 1608 en 1610. De boerderij is dus omstreeks 1610 gebouwd. Het grenenhout is destijds geïmporteerd uit het zuiden van Noorwegen.

Een van de vierkantpalen van de stolp na de brand.

De opgraving van de ondergrondse resten van de stolp in volle gang.

De ondergrondse stolp

Niet alleen het bovengrondse gedeelte van een stolpboerderij is interessant voor onderzoek. Ook de ondergrondse delen, bijvoorbeeld funderingen, kelders en waterputten, geven veel informatie over onder meer de bouwwijze en oorspronkelijke indeling van een stolp. In juni 2013 vond daarom een archeologische opgraving plaats op de locatie van de verbrande boerderij. Hierbij zijn onder meer de funderingen van de gevels onderzocht. Deze bleken heel licht te zijn uitgevoerd: zij bestonden uit een ondiepe gestapelde bakstenen fundering zonder palen of planken daaronder. Hetzelfde gold voor de vier poeren, de vierkante fundamenten onder de vierkantpalen. De fundering kon waarschijnlijk zo licht worden uitgevoerd doordat de bodem op deze locatie behoorlijk zandig is en daardoor stevig. De boerderij had oorspronkelijk bovendien houten gevels, zodat de funderingen geen zware bakstenen muren hoefden te dragen.

Andere resten van de boerderij die tijdens de opgraving tevoorschijn kwamen, zijn onder meer twee funderingen van schoorstenen, een haardplaats, de grup (mestgoot), twee waterputten en twee kelders. Op basis van deze resten kan een reconstructie worden gemaakt van de indeling van de boerderij in de 17^e en 18^e eeuw. Zoals gebruikelijk werd het hooi in het midden van de stolp opgeslagen, binnen het vierkant. Langs de oostelijke zijgevel bevond zich de dars met de darsdeuren in de voorgevel. Aan de achterkant lag de stal, met plaats voor twaalf koeien. Achter de koeien liep een grup van baksteen en in de stal bevond zich tevens een waterput. De woonvertrekken lagen langs de westelijke zijgevel. Alleen de achterste kamer was

Binnenwijzend nr. 100 in 2009.

FOTO: BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

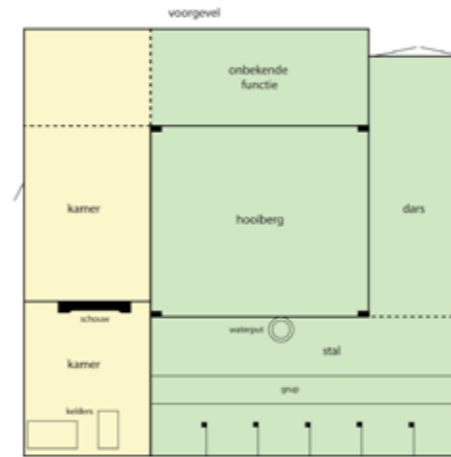
verwarmd: hier is de fundering van een schoorsteen en een haardplaats teruggevonden. In deze ruimte werd dus gekookt en in de wintermaanden zullen de bewoners menig uur bij de haard hebben doorgebracht. Hier bevonden zich verder twee smalle, diepe kelders. Uit een van de kelders kwam wat afval uit de periode 1750-1775 tevoorschijn, waaronder enkele Delfts blauwe borden. Van een ruimte aan de voorkant van de stolp is de functie onbekend. Mogelijk was dit de zaadkamer: in deze ruimte werd het zaaigoed voor het volgende jaar opgeslagen. Het is namelijk aannemelijk dat de bewoners van de boerderij zich in de 17^e en 18^e eeuw niet alleen bezighielden met veeteelt, maar ook met akkerbouw. Een gemengd bedrijf dus.

Wijzigingen uit de 19^e eeuw

Uit de archeologische gegevens blijkt dat de boerderij rond het midden van de 19^e eeuw is verbouwd. Hierbij is de koeienstal vergroot, zodat deze nu de volledige achterzijde van de stolp besloeg. De waterput in de stal werd gedempt en vervangen door een nieuwe waterput buiten de boerderij. Door de vergroting van de stal verdween de achterste woonruimte en moest de schoorsteen met haardplaats in deze ruimte worden afgebroken. In de aangrenzende kamer werd een nieuwe schoorsteen opgemetseld. Een andere belangrijke verandering was de bouw van een grote

Op de voorgrond de rechthoekige bakstenen fundering van de oudste schoorsteen van de boerderij. Daarachter het fundament van een van de vierkantpalen, ook wel een poer genoemd. Linksachter de fundering van een schoorsteen die rond 1850 is gebouwd.

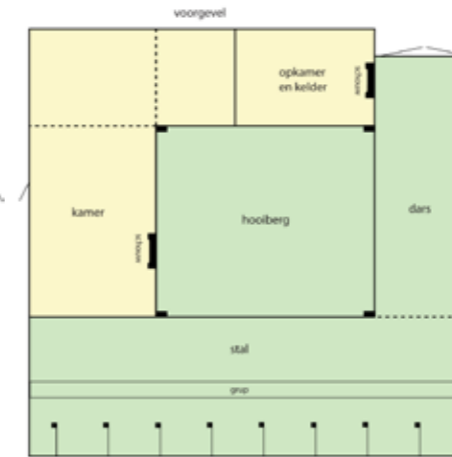
De indeling van de boerderij in de 17^e en 18^e eeuw. In geel de woonruimtes, in groen de bedrijfsruimtes.

kelder aan de voorkant van de boerderij met daarboven een opkamer. In de opkamer is een tweede haardplaats gemaakt met een betegelde schouw.

De wijzigingen aan de boerderij houden verband met de handel in kaas, die in de 19^e eeuw een grote vlucht nam. Veel boerderijen gingen zich naar aanleiding hiervan primair richten op de productie van kaas en dus de melkveehouderij. Het aantal koeien per boerderij nam hierdoor toe zodat een vergroting van de stal noodzakelijk was. Bij veel stolpboerderijen is daarom in de 19^e eeuw een zogenaamde 'staart' tegen de koeienstal aangebouwd. Bij de boerderij aan de Binnenwijzend is dit niet gedaan, maar is ervoor gekozen om de stal binnen de bestaande ruimte te vergroten. Ook de bouw van de grote kelder hangt samen met de productie van kaas. In de 17^e en 18^e eeuw werd in Noord-Holland namelijk zogenaamde 'zoetemelkse' kaas gemaakt van volle melk. In de 19^e eeuw gingen de boeren in onze regio over op de productie van kaas van magere, afgeroomde melk. Voor het oproomproces was een koele kelderruimte uitermate geschikt, zodat veel stolpboerderijen in deze tijd van een grote melkkelder zijn voorzien.

De stolp na 1900

Van 1924 tot 1986 werd de boerderij bewoond door de familie Zwaan. Dankzij informatie van deze familie is veel bekend over het reilen en zeilen in en rond de stolp in deze tijd. Bovendien kon de plattegrond van de boerderij rond 1950 worden gereconstrueerd. Ergens rond 1900 is tegen de achterkant van de stolp een boet (schuur) gebouwd. Hier bevonden zich stallen voor koeien, kalveren en een paard. In de boet was verder een eenvoudige stookplaats aanwezig waar in de zomer werd gekookt. Gedurende de zomerperiode woonde de boerenfamilie in het 'staltje', een kleine

De indeling van de boerderij na de grote verbouwing van rond 1850.

stal voor drie pinken tussen de grote stal en dars in. De mestgoten werden dan afgedekt met houten schotten en het looppad van de stal werd opgesierd met lange lopers (kokosmatten). De boet werd in 1970 afgebroken. Hiervoor in de plaats kwam een grote moderne koeienstal met melklokaal. In latere tijd hebben de woonvertrekken de nodige wijzigingen ondergaan en zijn bovendien op de zolder kamers ingetimmerd.

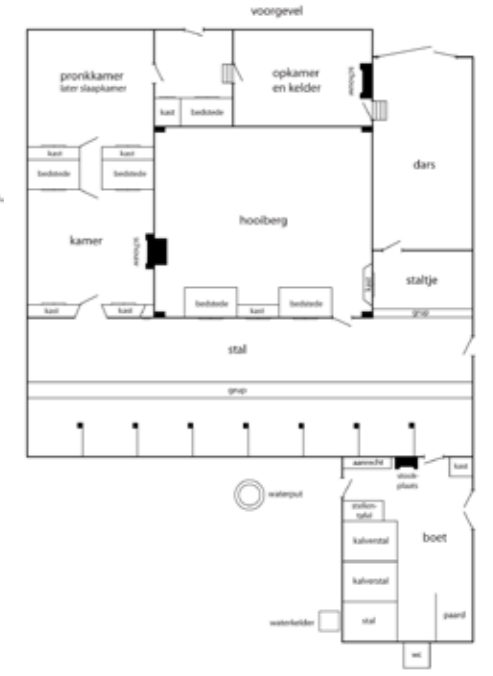
Na oud nu nieuw

De brand van december 2012 betekende het einde van de 400 jaar oude stolpboerderij aan de Binnenwijzend. Door middel van archeologisch, bouwhistorisch, dendrochronologisch en historisch onderzoek is een schat aan informatie verkregen en kan de geschiedenis van deze Westfriese stolp nu worden gereconstrueerd. De geschiedenis van deze plek zet zich echter op een bijzondere manier voort: de verbrande boerderij is herbouwd, hoewel op iets kleinere

Nieuwgebouwde woonstolp op de locatie (2014) na advisering Boerderijenstichting.

FOTO: BOERDERIJENSTICHTING NOORD-HOLLAND

Plattegrond van de boerderij rond 1950 op basis van informatie van de familie Zwaan.

schaal. Het aanzicht en karakter van deze prachtige locatie tussen de Westfriese landerijen is daarmee behouden voor de toekomst.

Dieuwertje Duijn

Het rapport van het onderzoek naar de stolpboerderij Binnenwijzend 100 (WAR 70) kan worden gedownload vanaf www.archeologie-westfriesland.nl. Met dank aan de Protestantse Diaconie Westwoud-Binnenwijzend, Donatus Verzekeringen, de Gemeente Drechterland, P. Vriend Sloopwerken BV, familie De Greeuw, familie Zwaan en de Stichting Historisch Hoogkarspel-Westwoud. ▲

Ook adverteren?

Of iets vorm te geven?

lebureau
grafische vormgeving

Bel of mail naar **Carla Buijsman**
0229 299 699 | carla@le-bureau.nl

J.C.J. van Kampen

Postbus 287 1740 AG Schagen

Mobiel: 06-103 004 63

jcj.vankampen@quicknet.nl

- Architectuurhistoricus
- Kleurenarchitect
- Meesterschilder
- Erkend taxateur inboedels en nalatenschappen

Presentaties over:

- Architectuur
- Kleurgebruik
- Regiogeschiedenis

Mijn stolpboerderij
"Energie-Neutraal"?

Wij adviseren u graag
15 jaar ervaring in
ontwerpen - installeren
van warmtepompsystemen

Warmtebelang B.V.
Hemmerbuurt 207
1607 CH HEM
0228-542848
www.warmtebelang.nl
info@warmtebelang.nl

Bouwbedrijf
Ronald Bos
Aartswoud

Nieuwbouw, verbouw & restauratie

Schoolstraat 8, 1719 AV Aartswoud | t 06-52642174
info@bouwbedrijf-rbos.nl | www.bouwbedrijf-rbos.nl

TE KOOP

Geesterweg 24, Uitgeest

Brantjes

MAKELAARS

Bent u op zoek naar:

- Een zee aan ruimte?
- Kangoeroewoning / mantelzorgwoning?
- Mogelijkheden voor dubbele bewoning (met goede verhuurmogelijkheden)?
- Kantoor en/of praktijk aan huis?

Dit is een unieke kans om deze authentieke Noord-Hollandse stolpboerderij te kopen. Deze royale woonboerderij "De Valbrug" uit de 19^e eeuw is goed onderhouden met behoud van de **sfeervolle en authentieke elementen en details**.

Bouwjaar: ca. 1857
Inhoud: ca. 1550 m³
Gebruiksoppervlakte woonfunctie: ca. 380 m²
Perceeloppervlakte: 1225 m²

Bijzonderheden:

- Goed onderhouden met authentieke en sfeervolle details, zoals bedsteden, voorkamer, opkamer, de vierkantconstructie, darsdeuren en nog veel meer;
- Grote stenen schuur, thans in gebruik als berging en separate atelierruimte.

Vraagprijs € 498.000 k.k.

Meer informatie: Richard van der Ploeg, Vestigingsmanager
Brantjes Makelaars, T 0251 241194 of kijk op www.brantjes.nl.

RONDE VAN WESTFRIESLAND

Op een recente rondrit door Westfries stolpenland trok bij de 'Swanenplaats', De Buurt 11 in Venhuizen een kolossale bakstenen boom onze aandacht. Zo zie je ze zelden: een ronde schoorsteen met een hoogte van wel een meter of vier, met zijn voeting op het erf.

Ruud en Yvon Jonker met het gevaarte.

De familie Jonker, al jaren bezig met een degelijke en verantwoorde verbouwing van hun stolp, is nu bezig met de vervanging van de oude darsdeuren en de bouw van een nieuwe ronde schoorsteen die het oude, versleten exemplaar gaat vervangen. Opgebouwd op het erf vallen massa en hoogte van zo'n rond rookkanaal pas goed op. Na verkenningen door de Jonkers in de regio bleek de schoorsteen van de stolp op De Buurt 11 in Venhuizen het gewenste voorbeeld. Beide stolpen zijn van oorsprong uit de 18^e eeuw maar werden in de 'rijke' tijd halverwege de 19e eeuw van

Situatie ca.1958.

een ronde schoorsteen voorzien. Meester Metselwerken uit Andijk voltooide het karwei. Inmiddels ging het gevaarte met een kraan in een spectaculaire vlucht naar boven. Een ronde schoorsteen is een gewild element op menig stolpdak. Op een (te) klein dakvlak kan het echter een potsierlijke vertoning worden. Een bouwtekening is op aanvraag toe te zenden. ▲

STOLPENROUTE HEERHUGOWAARD

Met de Stolpenroute Heerhugowaard is een genavigeerde fietstocht (wandeling- of vaartocht) te maken met een App die de bezienwaardige stolpen van deze 17e eeuwse droogmakerij verbindt en informatie geeft over historie, landschap en horeca. Met het 1:25.000 kadaaster kaartmateriaal zijn ook de kleinere polderwegen en bebouwing haarscherp aangegeven.

De App werkt offline en heeft daarom geen hinder van onvoldoende dekking in sommige buitengebieden. De besturing is gebruiksvriendelijk, met een geluidssignaal wordt een routewijziging aangegeven, dus geen zijwegen tellen of doelloos verdwalen. De stolpenroute is onderdeel van de regiouroutes rond Alkmaar, zie www.regioalkmaarroutes.nl ▲

HET BOERENERF HANDZAAM TE BOEK

In mei verschijnen de laatste twee Handboeken Boerenerven uit de serie van zeven: **Schermer en Wormerland. Fikse wegwijzers boordevol praktische tips voor de inrichting en instandhouding van boerenerven met aandacht voor de plaatselijke en regionale kenmerken.**

Het boerenerf rond de Noord-Hollandse stolp kenmerkt zich door dezelfde nuchterheid als die van de Noord-Hollandse boer. Geen weelderige beplanting rond de stolp, geen uitheemse boomsoorten, geen paadjes, beeldjes en verdere tierelantijnen. Het voorerf in veel gevallen zelfs geheel kaal, met de schapen als maaimachine (het 'skape-erf'). Windsingel, bleekveld, boomgaard, eenvoudige bloementuin, moestuin en verder alles wat met het agrarisch bedrijf (vooral veehouderij) te doen had. Een sober maar krachtig geheel in relatie met natuurlijke waarden. Gaandeweg zijn vele boerenerven veranderd door het aanbod van allerlei niet-streekgebonden beplantingssoorten. Ook de woon- en gebruikswensen zijn van invloed op de veranderingen van het

karakter en aanzien van het boerenerf. Landschap Noord-Holland en Boerderijinstichting zien daarmee een verlies aan kwaliteit, natuurwaarden en identiteit en de Handboeken vormen een nuttige leidraad en wegwijzer.

Ontwerp uw eigen erf

Met de handboeken 'Ontwerp uw eigen erf' wordt antwoorden gegeven op vragen als:

- Hoe was de traditionele indeling van het boerenerf?
- Welke beplantingssoorten zoals struiken en bomen horen van oudsher op het erf?
- Hoe is erf en tuin in te richten in samenhang met nieuwe voorzieningen?
- Wat te doen met de bijgebouwen op het erf?

Deze onderwerpen komen in het handboek uitgebreid aan de orde. Met aandacht voor de kenmerken van het erf in samenhang met de specifieke grondsoort en het (vroegere) agrarische gebruik.

Ook suggesties voor een nieuw of aangepast ontwerp en adviezen voor (nieuw)bouw op het erf. Bovendien een overzicht van streek-eigen struik- en boomsoorten.

Het handboek is te bestellen à € 10,- via de webwinkel www.landschapnoordholland.nl/webwinkel.

Eerder verschijnen de Handboeken over boerenerven in (de gemeenten) Oostzaan, Waterland, Landsmeer, Beemster en Castricum, deze zijn ook alsnog verkrijgbaar via de hier genoemde webwinkel.

Ook te bestellen is het informatieboekje over boerenerven in Westfriesland (2006): € 10,- (incl. verzendkosten), bij het secretariaat: 072-5816888 of stolpen@xs4all.nl. ▲

B I N N E N

In de Binnenkijker kijken we binnen in een stolp. Nog meer dan de exterieurs verschillen de interieurs van stolpen. In deze aflevering een dubbele stolp in Andijk. Zeer bijzonder vanwege de ligging, de beelden, de beestenboel buiten en de gigantische kijkverzameling.

Op naar Andijk, want daar staan ook mooie boerderijen. We gaan naar de familie Neeffjes, een echt katholieke naam dus zullen we wel in Andijk-West belanden, zo tegen Wervershoof aan. Klopt. We moeten in de Bangert zijn, en dat is toevallig niet dat (vroegere) fruitgebied tussen Blokker en Zwaag. Nee, het betreft hier een kort niet-doorgaand straatje als aftakking van de Kleingouw. Op het einde van straatje, over de brug: daar staat ie. Wat een prachtige, monumentale boerderij, rijksmonument. Kijk toch eens: die ronde schoorsteen, met vier spiralen; dat rieten dak met een sierlijke dakspiegel, gegolfde Friese pannen (het achterdak heeft muldenpannen)de topgevel (dakkapel) met gootlijst en sierlijk houten lofwerk; die statige pilasters. Vier kamerramen en een verhoogd (keuken)raam met daarnaast een (te) nieuwe voordeur -die wat uit de toon valt. Geen waakhond maar een pauw als welkom. Naast het pad aan de lange darsmuur staan hoge populieren en die laten goed van zich horen met de harde wind vandaag. We nemen, op zijn Westfries, de achterdeur, naast de bloeiende rode meidoornboom.

De familie Neeffjes

Jan Neeffjes en zijn zuster Riet, beiden zeventigers, zijn op de boerderij geboren en getogen. Geanimeerd vertelt Jan over opa Neeffjes die in 1894 de boerderij liet bouwen, met een enkele vierkant. In 1914 had de opvolger, Jans vader, een heel goed jaar gehad met karwijzaad en liet de boerderij verlengen met nog een enorm vierkant erachter. Nu konden er 24 koeien op de lange regel. Het was een echte 'vaarboerderij'. Een praam om tien koeien te vervoeren, een 'bullenschuit' en een melkschuit. De praam werd ook gebruikt voor het hooi: op de wal van het erf werd het hooi op touwen (lingen) gedeponneerd en met jaagtouw langs 'zeulbanen' naar binnen gehesen,

met het paard als trekdier. De familie Neeffjes had twaalf bunder los land en verder nog veel huurpercelen. Allemaal eilandjes. En toch heeft de boerderij ook nog gewone darsdeuren, dus zal er ook met hooiwagens zijn gewerkt. Jan weet dat de hooiberg eigenlijk nooit helemaal vol is geraakt, daar was de ruimte eigenlijk te groot voor. Niet zo gek dat een gedeelte van de berg deels de bestemming van koestal kreeg. En toen in 1983 op het erf een nieuwe stal werd gebouwd voor de koeien, kreeg de lange regel grotendeels een nieuwe indeling: slaapkamers, en een keuken aan de voorzijde, en natuurlijk een halletje met een (te) nieuwe deur. Het vroegere keukentje -met granito aanrecht- op de korte regel werd afgedaan. Hier valt de blik op de prachtige schuifdeuren met glas-in-lood naar de kamer-en-suite. Eenzelfde type schuifdeuren voert naar een kamer erachter. In de kamers robuuste balken en bedsteden met paneeldeurtjes in leverkleurige tinten.

Tussen kunst en kitsch

Met trots laat Jan het resultaat zien van een langdurige verzameldrang. Het gedeelte van de lange regel is nog in originele staat. Opvallend is het hoge stalhout. De drinkgoot met gekleurde, geglazuurde plavuizen is grotendeels aan het zicht onttrokken door een bonte verzameling van oud gereedschap en werktuigen. Ieder voorwerp heeft zijn eigen verhaal. Prachtig. Maar het meest in het oog springend zijn wel de afbeeldingen, de schilderijen, de tekeningen, de ingelijste foto's,

kaarten en beeldjes. Je komt ogen te kort bij al dat fraais op de grote dars, in de berg en op de uitgestrekte zolders met boven de dars wel twintig bascules. "Een koopje", verzekert Jan. Op de voorzolder komt het buitenlicht volop naar binnen door de grote dakkapel. Nee, er is hier nooit een slaapkamer geweest. Geslapen werd er destijds in bedsteden. Ook het achterdak heeft een dakkapel, bedoeld voor het naarbinnen hijsen van het hooi. Een rustpunt op de zolder is de 'vergaderruimte': een grote tafel met diverse stoelen. Een goede gelegenheid om het gigantische dak te bewonderen. En dan, wat vreemd. Ik tel niet zes 'pilaren', nee er zijn er zeven. Een is aangebracht toen de darsmuur naar buiten werd geduwd, ging spatten. Met stangen is deze gestabiliseerd. Jan laat met trots deze effectieve boerenoplossing zien.

Buitengewoon?

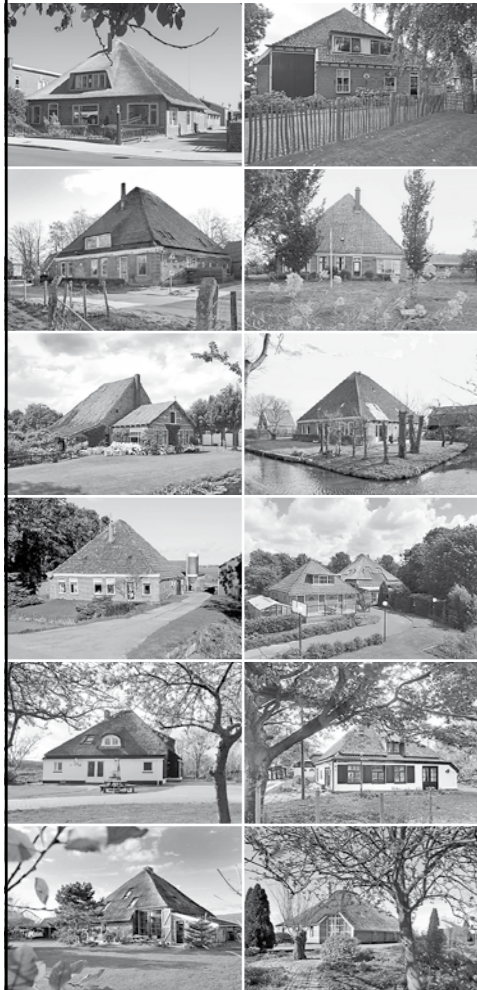
Nee, ook buiten is het niet gewoon. Het erf is eigenlijk een eiland en een deel ervan is beeldentuin. Beelden op sokkels onder reusachtige populieren. En ook hier alles keurig onderhouden. Wat heeft deze boerderij het getroffen met deze eigenaren, wil ik nog kwijt aan Jan en Riet. Bij ons afscheid raadt Jan aan vooral even acht te slaan op zijn kinderboerderij, op het stukje weiland terug over de brug. En inderdaad, kippen, pauwen, ganzen, zwanen en geitjes vreedzaam bij elkaar tussen de omrastering. We zijn even in een andere wereld geweest...

Joop van Diepen

k i j k e r

KLAVER
 MAKELAARDIJ

**HEEFT O.A.
 RECENT
 VERKOCHT**

**OOK UW STOLP
 VERKOPEN OF
 OP ZOEK NAAR
 EEN STOLP?
 NEEM CONTACT
 MET ONS OP.**

 Trambaan 12 | Postbus 62
 1733 ZH Nieuwe Niedorp
 T: 0226 414 008 | F: 0226 414 009

WWW.KLAVERMAKELAARDIJ.NL

**PRONK BOUWT MET
 MEERWAARDE**

PRONK BOUW BV
 nieuwbouw verbouw onderhoud

 Machinestraat 2, postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
 Telefoon (0226) 391374, fax (0226) 392032

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

Voor uw rieten dak
 www.kooijmanrietdekkers.nl

Rietdekbedrijf J.P. Kooijman B.V. • dakvernieuwing • reparatie en onderhoud
 Ruigeweg 119A, Schagerbrug • renovatie dakconstructies • dakramen en dakkapellen
 T 0224 57 13 28 of 06 53 89 18 49 • aanbrengen isolatie/- platen • ontlossen

Akerbouw bv
 BURGER EN UTILITEITSBOUW

BOUW GARANT

Heeft u bouwplannen?
 Uw onderhouds- en restauratiepartner in Noord-Holland

Akerbouw B.V. Geesterweg 6, 1911 NB Uitgeest T: 0251-315817 www.akerbouw.nl

NIET ZONDER HOOP

Onder de titel 'Niet zonder Hoop' brengen wij bedreigde stolpen onder de aandacht. Omdat blijkt dat steeds meer stolpen in leegstand vervallen en schijnbaar doelloos afglijden naar een roemloos einde. Eerst raakt de stolp in onbruik, met (dus) leegstand en het ontbreken van (zichtbaar) onderhoud als gevolg. Dit begin van verwaarlozing leidt in de meeste gevallen tot verval. Wat is hiervan de oorzaak? Kan het tij van verdergaand verval gekeerd? Vaak onbekend. Wij willen dit fenomeen registreren in een ultieme poging tot behoud. Een actie die naar onze mening niet zonder hoop is.

6. DORPSWEG K 162, TWISK

wendbaar besluit. De stolpboerderij is te koop gezet maar een koper blijft (voorlopig) nog buiten beeld en daarmee is de leegstand alweer zo'n vier jaar gehandhaafd. Niets ten nadele van de stolp, want die staat in een prachtig dorp en is in een goede bouwkundige staat, alhoewel de scheur in de boerensjiek gemetselde voorgevel afschrikt als ware het een regelrechte constructiefout. Niks van aan natuurlijk, want een historische stolpboerderij heeft een volstrekt eigen bouwkundige kern van formaat, namelijk de hier gave vierkantconstructie. De scheur is het gevolg van eerdere waterpeilverlaging in de dorpsloot, waarna een gedeeltelijk onderkelderde stolp weinig andere mogelijkheden heeft dan zakkingen in het maaiveld met scheurvorming te volgen. Maar dit terzijde. Met de stolp is niks mis. Het interieur is gaaf, met vele mogelijkheden, de koegang met lange en korte regel (met haardplaats) helemaal authentiek. Maar liefst drie ronde schoorstenen. En dat weergalozere erf met boomgaard!

Red deze stolp

De leegstand is een feit. De markt zit nog niet echt mee. Er is maar één manier om een afglijden naar bouwvalligheid te voorkomen. Wie snijdt de pas naar mogelijke verloedering af, verwerft deze oprechte stolpboerderij en maakt van dit agrarisch erfgoed zijn of haar toekomstbestendige onderdak. (zie www.klaver-makelaardij.nl). Twisk en stolp zijn de investering meer dan waard en dan zou ook deze rubriek wederom niet zonder hoop zijn. ▲

Met uitzicht op appel- en perenbomen.

Agrarisch Erfgoed Nederland (AEN), het landelijk platform van Boerderijstichtingen, heeft leegstand van boerderijen aangemerkt als een van de hoofdoorzaken van het uiteindelijk verdwijnen (slopen) van deze boerderijen. Dit gegeven is een speerpunt in het streven naar uist het tegendeel, namelijk behoud en wordt onderschreven door alle 17 provinciale en regionale Boerderijstichtingen. Volgens AEN zijn historische boerderijen sinds 1945 lelijk in de knel gekomen. Mechanisering, schaalvergroting en modernisering en het algemene beslag op de open ruimte door uitbreiding van dorp, stad en infrastructuur eisten sindsdien hun tol. Van 400.000 naar minder dan 90.000 historische boerderijen is een zorgelijke afname. Hoewel in de twee voorbije jaren van de boerderij (2003 en 2013) veel weerklank werd ondervonden voor deze problematiek, is de situatie structureel nog nauwelijks verbeterd. Agrarisch Erfgoed Nederland roept daarom Haagse, provinciale en gemeentelijke beleidsmakers, projectontwikkelaars, bouwers, ontwerpers, de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en burgers op deze kaalslag te keren. Een mooi landelijk streven, waar onze Boerderijstichting zich vierkant achter schaaft.

Landelijk signaal, lokaal voorbeeld

Allemaal kennen we het prachtige Westfries stolpendorp Twisk, waar de piramidale stolpdaken het silhouet van het dorp bepalen en de allure van de agrarische geschiedenis hoog houden. Een droom van een dorp, met een rijke variatie aan stolpmodellen. Twisk op zich is een ode aan de rijke bodem onder het bestaan van Noord-Holland, de veeteelt. Juist in dit verrukkelijke stolpendorp willen we melding maken van een lokaal voorbeeld binnen de geschetste problematiek van beginnende leegstand. Een voorbeeld dat past bij het landelijk afgegeven signaal.

Leeg en te koop

Deze prachtige stolp, Dorpsweg K162, staat leeg middenin Twisk. Leeg omdat de boerenfamilie in de ongeveer afgelopen twintig jaar eerst een normale afbouwfase kende, de milieuwetten gingen knellen en de boer geen opvolger vond. Aansluitend volgde een periode van circa tien jaar van een langzaam groeiend onbruik, resulterend in leegstand. In feite een volstrekt logisch verhaal, ook gelet op de autonome ontwikkelingen binnen de agrarische bedrijfstak. Hierna nam de familie een onaf-

MOLENAAR

BERGEN RIETDEKKERS KOEDIJK
072 581 33 97 072 561 44 46

Bekijk onze website op www.molenaarrietdekker.nl

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden. Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf 1,60 % en woning steen/schroefriet vanaf 0,80 %.

Hoornseweg 2, 1687 ND WOGNUM, telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl, info@ovmdeveenhoop.nl

KWANTES

makelaardij

Middenweg 9 | Postbus 15 | 1619 BL Andijk
Tel. 0228 - 59 22 44 | www.kwantesmakelaardij.nl

Wij zijn gespecialiseerd in o.a.

- Aan- en verkoop van agrarische bedrijven en land
- Aan- en verkoop van warme gronden
- Glastuinbouw
- Onteigening
- Pachtzaken
- Productierechten
- Agrarische taxaties
- Ook voor buitengewoon en particulier onroerend goed

Kijk ook voor ons volledige aanbod **stolpboerderijen** op onze website!

de sleutel tot agrarisch bezit

Floridus

tuin & groen

- hoveniersbedrijf
- tuinontwerp en adviescentrum
- sport en recreatie
- tuinwinkel

Wij leggen geen tuinen aan
wij maken het
gras groener dan
bij de buren!

Het Woud 10 - 1688 JE Nibbixwoud
telefoon 0229 - 57 16 29
E-mail hoveniers@floridus.nl
www.floridus.nl

G. HARTOG ARCHITECT BNA
Dr. de Vriesstraat 8, 1654 JS Benningbroek
Tel. 0229 59 15 15, www.gerrithartog.nl
restaurantie | verbouw | nieuwbouw

de Zinger

Traditionele stijlinterieurs

Traditionele bouwmaterialen door de eeuwen heen.
Decoratief en functioneel voor in, aan en om het huis.

www.dezinger.nl
Wormerweg 17, 1464 NB Beemster
0299 690273

Visser H-raam

Het Visser H-raam is een specialistisch product van Timmerfabriek Visser. Het Visser H-raam kan gemakkelijk worden ingepast in zowel moderne als traditionele panden.

Tot in detail verantwoord maatwerk

Visser H-raam

Noorder IJ- en Zeeweg 8, 1505 HG Zaandam
075-6177984 | www.timmerfabriekvisser.nl

KIEK 27 EN KIEK 32

Wij komen nog even terug op **Kiek 27**, het stolpenschilderij van S. Kok dat getraceerd werd in Wijdewormer. Recent toegezonden informatie via Leo Witteman van mevrouw Jeanet Halekor-Borst toont foto's uit de periode dat zij er woonde, aan de Westerdwarsweg aan de oostkant van de ringvaart van Wijdewormer, op de grens met Oostzaan. Op de foto's is te zien dat hier flink wat veranderingen zijn opgetreden nadat Kok de situatie vastlegde: de stolp kreeg een nieuwe vorm met stenen topgevel en de kapberg werd een vijzelberg. De familie Borst boerde er tot 1990. In 2013 verving een woonhuis met puntdak de vroegere stolp en maakte de vijzelberg plaats voor een werkschuur van Staatsbosbeheer aan de andere kant op het erf. Kok's kunstwerk is historische en wij danken de inzender voor de verklarende foto's.

FOTO: COUL JAN DE GROOT

Kiek 32 met de hele familie en een geweerdragende jager voor een witgepleisterde stolp is door niemand herkend. Kijk nog eens goed waar dit tafereel kan zijn vastgelegd!

KIEK 33

Mensenkinderen, wat een mensen op rijwielen, wat een ruiters te paard, wat een aangespannen boerenwagens, wat een zondagse kleren, wat een vlaggen en wat een krassen. Behalve dat dit een dot van een zomerse foto is met uitzonderlijk veel feestvreugde, die de maat van een boerenbruiloft of een verjaardag ruim te boven gaat, is deze foto om meer redenen bijzonder. In de eerste plaats het totaalbeeld. Alles en iedereen op z'n paasbest. En dan al die fietsen (27!) en al die paarden en die twee stolpboerderijen. Wat is hier waar aan de hand is de hamvraag bij deze buitengemeen bijzondere foto. Dit is zonder enige twijfel een krasse kiek.

Allemensen

Bekijk al die mensen maar eens: mannen, vrouwen en kinderen. Allemaal in hun opknappersgoed op de fiets of te paard of in de boerenwagen. Zoek de twee jongetjes op die ene fiets waarvan het achterste jochie op twee stepjes naast het achterwiel staat. Dat noemen wij nog eens transport eerste klasse. Je moet je wel goed vasthouden, anders donder je eraf.

De twee stolpboerderijen vormen het decor op deze feestelijke plaat. De stolp links op de voorgrond lijkt op het oog gewoon, maar let op. Achter de schuur gaan de dorsdeuren schuil, in de achtergevel een deurtje en een raam en in het dito dakvlak een pieplein daklicht. De zijgevel heeft twee identieke liggende, smalle ramen, waarboven zich direct een gemetselde speklaag bevindt. Eronder, iets lager, een tweede speklaag. Samen lopen ze door tot de hoek met de voorgevel (zie ook de schoorsteen in het voorste dakvlak). Op deze plek een mooie, hoge deur met daarnaast twee gelijke T-ramen met opengeslagen Franse jaloezielijken. Weer een fraai staaltje boerensier. Het dak met de lange nok, dat binnen minstens een dubbel vierkant doet vermoeden, is recht en ligt helemaal strak onder de dakpannen. Die ene schoorsteen is al net zo recht. Het enige frivole is de ronde pijp die er als een periscope boventuit piept.

Onvolledig model

Dan staat er in het midden op de achtergrond een tweede stolp, maar dan van het onvolledige model. Een van de vier gevels rijst hoog op en geeft dit model zijn zo karakteristieke vorm. Eigenzinnig en mooi. Veel detaillering is er niet waar te nemen. Het hoge houten schot is met verticale delen betimmerd en zwart geteerd zoals het lijkt. Aannemelijk is dat het schot is gepotdekseld. Het korte dakvlak naar de korte nok van het dak is opvallend. Het afhuvende dakvlak aan de zijkant des te imponerender. Helemaal rechts nog een spoortje van een wit waterbord. De zijgevel zelf gaat schuil achter een schuurtje.

Tuunwallen?

Zelf zagen wij nog nooit zoveel aangespannen boerenwagens en ruiters bijeen, behalve op de Westfriese Markten in Schagen. Dit moet een bijzondere gebeurtenis zijn op een plek met twee dijken. Hier is overduidelijk iets afgesproken. Een officiële bekendmaking en daarom al die vlaggen? Wie het weet, mag het melden aan het secretariaat en meteen zeggen of er rechts op de foto inderdaad twee tuunwallen staan met een bijpassend houten boerenhek op de hoek. En... waar staan of stonden deze stolpboerderijen op deze vrolijke en bekraste kiek? ▲

WM

FOTO: HHNK

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

'Kunst op Locatie', een creatief evenement in **Warmenhuizen**. Met de achtertuin en het tuinhuis van een stolp als een van de locaties. Kunst en stolp, dat past bij elkaar.

Vijf tulpen als kwaliteitskeurmerk voor Nelly's B&B, een nieuwe bed & breakfast in een stolp te **Wijdenes**. De bezoeker wacht dus de hoogst haalbare luxe.

De expositie 'Kijk eens! **Heerhugowaard!**' toont een mooi schilderij van een boerderij. Gesloopt in 1992 (een van de oudste in de polder), om ruimte te maken voor bedrijven.

Doen! Trek de wandelschoenen aan en geniet. In **Warmenhuizen**, van een wandeling van 5 km. De tocht voert langs oude en nieuwe stolpen op terpen.

De gemeente staat plan Het Nieuwe Erf in **De Goorn** niet toe. Groen moet voor gaan. Centraal in dit woonproject voor ouderen een nieuwe stolp. Er komt bezwaar.

Nieuw riet voor drie zijden (vierhonderd vierkante meter) van een stolp in **Den Helder** is geoogst op Wieringen. Grof, sterk, juiste lengte. Tien bossen per vierkante meter.

Wat valt het eerste op aan een grote luchtfoto van het eiland **De Woude**? De stolpen. Deze boerderijen domineren nog steeds het aangezicht van het dorp bij Akersloot.

Een stolp in **Stompvoren** als broedplaats voor ambachtelijk werkende ondernemers. Ontwerper Piet-Jan van de Kommer bedacht er zijn op maat gemaakte design buitenkeuken.

Een bewoner van een monumentale stolp als nieuwe voorzitter van een museumstolp. Jan Bouwes voelt zich thuis bij West-Frisia, de museumboerderij in **Hoogwoud**.

Met zijn aandeel in 'Boer zoekt vrouw' maakte boer Theo uit **Zandwerven** op televisie mooie reclame voor de stolp. Romantiek rond het vierkant.

Een stevige klus in **Schagen**. Een mankerende stolp word in oude luister hersteld. Met behoud van authentieke elementen. Petje af.

Stolpen- en molenstad, dat is **Alkmaar** na fusie met Schermer en Graft-De Rijk. Liefst zo'n 360 stolpen en 27 molens binnen de nieuwe gemeentegrens, da's niet niks. ▲

STOLPENCURIOSA

Op de voet van een ronde schoorsteen is in veel gevallen een jaartal of motief (koe, ster e.d.) ingemetseld. Maar een parachute: dat is wel even iets anders en bovendien curieus. Te zien op Zwaagdijk nr.106 (fam. Sijm), ter ere van wapendroppings in de tweede wereldoorlog. ▲

BEZOEK WELKOM?

Geregeld krijgen wij verzoeken van aspirant-bewoners die ten tijde van de aankoop van een stolp ons advies vragen over bouwkundige aanpassing en nieuwe indeling. Inzichtelijk en verhelderend is het dan om in een min of meer vergelijkbare, al bewoonde stolp voorbeelden te zien hoe in zo'n geval onze Vrienden het hebben aangepakt. Geslaagde aanpassingen te zien en te horen hoe een en ander is gedaan. Wij speuren doorlopend naar goede voorbeelden en stellen hierbij de vraag of u bereid zou zijn nieuwsgierige nieuwe stolpbewoners met een rondleiding door uw stolp te informeren. ▲

Reacties: stolpen@xs4all.nl

NIEUW IN BESTUUR

Het bestuur is recentelijk uitgebreid met mevrouw Irma Stroet. Zij bewoont samen met John Kunis een stolp in Hoogwoud (kundig

verbouwd en vereerd met de provinciale Stolpenprijs 2013), is werkzaam in de Jeugdzorg en mede actief als partijvoorzitter van Gemeentebelangen in de gemeente Opmeer. ▲

Nieuwsbrief nr. 81 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', juni-juli 2015

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), e: stolpen@xs4all.nl website: www.boerderijenstichting.nl

IBAN: NL69INGB000338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Alkmaar

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Fotografie: Mart Groentjes, tenzij anders vermeld

Grafische verzorging en advertenties:

Carla Buijsman
le bureau, Zwaag (0229 - 299 699)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 2.150 exemplaren

Het bestuur van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert, Kolhorn
Melanie Balledux, Warmenhuizen
Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn
Wilma Eelman, Den Burg
Maarten Koning, De Goorn
Henk de Visser, Oudorp
Anneke Zandt, Twisk
Peter van Zutphen, Anna Paulowna
Irma Stroet, Hoogwoud

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken.

Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 100,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan het secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen e: stolpen@xs4all.nl Zie ook onze website: www.boerderijenstichting.nl

De nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

ANBI - De Boerderijenstichting Noord-Holland is aangemerkt als ANBI.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 15,- per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door.